

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Preceptoriu[m] Nico. [de] Lira ordinis seraphici Francisci/
siue Expositio tripharia breuis vtil[is] in decalogu[m] legis
diuine**

Henricus <de Frimaria>

Nicolaus <de Lyra>

Colonie, 19.05.1495

Tertjo exponit[ur] de tra[n]sgressione v[er]bi maledicti. sic. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-31207

PRELUD

Propter quartum sciendū est q̄ multo meli⁹
facere aliqd̄ ex voto q̄ sine voto. q̄d̄ patz̄ ex trib⁹.

Primo qz̄ vouere est actus latrīe q̄ est nobilior
virtus. Cōstat autē q̄ act⁹ q̄ a p̄fectiori v̄tute pro
cedit vel elicit̄ est nobilior. quare zc̄. **S**ecūdo
qz̄ s̄m Anselmū libro de similitudinibus. Perfe
ctius est dare arborē euz̄ fructu/ q̄ fructū sine ar
bore. sed cōstat q̄ bona voluntas est q̄si arbor fe
cunda. actus autē continentie est quīdam fruct⁹
bone voluntatis/ cum igitur q̄ continet sine voto
det solū fructum/ q̄ autē ex voto p̄tinet etiā ip̄am
voluntatē bonā cum oī fructu ex ea veniente deo
p̄petuo dedicat. patz̄ q̄ multo meli⁹ est continere
ex voto q̄ sine voto. Nec valet instātia si dicatur
q̄ continens sine voto libere continet. qui autem
ex voto continet. ex necessitate continet. Melius
autem videtur aliquid fieri ex libertate q̄ ex ne
cessitate. quare. zc̄. Ad hoc respōdet Anselmus
libro sc̄do. Cur deus homo/ q̄ felix est necessitas
q̄ hoīem ad meliora p̄pellit. constat autē q̄ neces
sitas que nascit̄ ex voto procedit ex libera volun
tate qua homo spontanee sed eo per votum obli
gat quare z cetera. **T**ertio hoc idem p̄z̄ quia
per votum voluntas immobiliter firmatur in bo
no. facere autem aliquid ex voluntate magis fir
mata ad bonum/ hoc est perfectius. q̄a pertinet
ad perfectōnem v̄tutis. vt p̄z̄. 2. ethicoz. q̄re. zc̄.

TERTIO exponit̄ de trāsgressionē vbi ma
ledicti. sic. Nō assumes nomē dei tui i vanū i v̄bo
s̄z̄ maledicto Et sic p̄tigit̄ q̄ttuoz̄ modis peccare

TERTIUS

Primo nō maledices deo sicut lufores faciūte
cū nō pſperant in ludo taxilloꝝ q̄ culpā dyaboli
eam retorquēt in diuinā innocētā z deo maledi-
cunt. qđ etiā horrendū est audire. Hoz vicioꝝ p-
ncipes sunt q̄ talibꝝ iudiciantibꝝ hospicia ꝓcedūt
Et q̄ vestimēta illoꝝ deluſa diuidūt. vł q̄ cū ipis
familiariter viuūt vł ab ipis sorte lucri recipiunt
Secūdo nō maledices alicui ſācto / z ſp̄āliter
brē v̄gini. put faciūt in dei blaſphemi. Tales nō
poſſunt abſolui niſi ab ep̄o vel eiꝝ penitentiario. et
maxima debet eis penitentiā iponi. put dicit ex-
tra de maledicis. li. 6. Statuimꝰ. Ubi plura in-
uenies de hoc in textu z in gloſa. **T**ercio non
maledices dei v̄bo / ipm ſcꝝ ſubſannādo / vł etiā ꝓ-
dicatōem ipediēdo. Cōtra qđ faciūt q̄ v̄ba ꝓdi-
catoris derident / vł ad ipm ipediendū clamores
vel riſus z alias trifas exercent. **Q**uarto non
maledices diuine voluntati / vt faciunt illi q̄ ma-
ledicunt aure pluuiāli vł eozꝝ infirmitati ſeu eti-
am rez ꝓditōni ꝓpter que multi maledicunt deo
vł etiā ſibiꝝ ipis. Exemplū de clerico ꝓ q̄ttuor an-
nos infirmante dicēte deo. tu accepisti mihi cor-
pus. z ego auferā tibi aīaz. Dyabole veni. z aīaz
meā accipe. qđ diuino iudicio factū fuit. Notan-
dū tñ qđ maledictio qñqꝝ ꝓcedit ex voto vltionis
et odio ꝓſequētis. et hoc ꝓhibet qz est ꝓctm̄ moꝝ-
tale. qñqꝝ etiā ꝓcedit ex amore iuſticie. et hoc cō-
ceditur. nec est ꝓctm̄ cū etiā ſancti ea vſi ſunt. qđ
patet. 24. q. 3. Lū ſancti. **I**nſup̄ er eſt ſciendū
qđ illud ꝓceptū tripliciter violatur a multis chriſt-

PRECEPTA

stianis / videlicet corde / ore / opere Corde quidē
sicut illi qui solo noīe christiani vocant rem et ve
ritatē noīs abnegantes. quia licet sacramentum
baptismi receperint. re tñ sacramēti id est gratia
carent. Ore vero scz mala iuratōe voti transgres
sione / verbi dei derisione. p̄dicatōne q̄ sit mala / et
vana intentōne. et etiam i deuota oratōne. De q̄
dicit̄ Isaie. 29. Populus hic labijs me honorat
cor. zc. Opere vero sicut hypocrite q̄ nomen dei
in vanū assumūt in simulatōe operis exterioris / z
nō in pietate cordis. Bene nāq; illud in vanum
recipiunt q̄ vanā gloriā appetētes mercedē suam
recepērūt. Ex p̄missis diligēter consideranti p̄z
q̄liter q̄s de isto p̄cepto debeat confiteri.

SEXTUM p̄ceptū ē Memētote diē
sabbati sanctifices. Hoc p̄ceptū refertur ad
spū sancti grām siue bonitatem sicut scdm ad filiū
veritatē. z p̄mū ad p̄is potestatē. Hocz at hoīes
p̄ affectū deuotōis totalr hac diē q̄scere. ita q̄ si
hō q̄cūq; i orōib; vl' bonis operib; p̄ totā septima
nā neglexerit. h̄ recuperet isto diē. Un̄ ad euidētā
hui' p̄cepti p̄mo q̄rit q̄rebomī fuit datū Ad q̄d
dōm ē q̄ hui' triplex ē ratio lrālis. **P**rima
ē diuini cult' vacatio / vt hō isto diē simplr deuot
tioni studeat. Et quicquid boni alio diē neglexe
rit: hoc isto diē potissime restauraret.

Secunda ratio fuit auaricie restrictio. Unde
nō tantum ab operibus mechanicis / sed z a merc
caturis isto diē abstinere debemus.

Tercia fuit diuine omnipotentie maior recoz